

Základní škola Jaroměř – Josefov

**MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM
RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ
ŠKOLNÍ ROK 2016/2017**

Vypracovala: Mgr. Pavlína Krámová, školní metodik prevence

Charakteristika školy

Škola je tvořena komplexem čtyř panelových budov navzájem propojených spojovacími chodbami. Součástí školy je velké sportovní hřiště. V rámci tohoto komplexu se nachází celkem 17 kmenových tříd, 8 odborných učeben, 2 tělocvičny a ostatní zázemí, včetně kabinetů, knihoven, dílen, místností školní družiny, stomatologické ordinace, bufetu a školní jídelny. Škola poskytuje pro realizaci výuky nadstandardní prostorové zázemí, její interiéry jsou čisté a esteticky upravené.

Skladba žáků

Naše škola je školou příměstskou, jedná se o městskou část Josefov, ve které žije nejenom mnoho sociálně slabých rodin, ale zároveň mnoho žáků pochází i z velmi nepodnětného rodinného prostředí.

Naše škola je také školou spádovou, značnou část žáků tvoří žáci dojíždějící z okolních obcí.

Do vzdělávání v běžných třídách jsou začleněni i cizinci, kteří bydlí v integračním středisku ministerstva vnitra.

Škola nezřídila specializované třídy pro žáky se specifickými vývojovými poruchami učení a chování. Tito žáci jsou plně integrováni v běžných třídách, i žáci tělesně postižení.

Program prevence ZŠ Jaroměř – Josefov byl vytvořen pro potřeby školy a při jeho vypracování bylo čerpáno z předchozích preventivních akcí této školy, z konkrétních potřeb třídních kolektivů a dále z připomínek a návrhů jednotlivých učitelů.

Program je zaměřen na prevenci rizikového chování zejména v těchto oblastech:

- užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky), onemocnění HIV/AIDS a další nemoci související s užíváním návykových látek
- kriminalita
- šikana a agresivita
- záškoláctví
- vandalismus
- náboženský extremismus
- gambling
- netolismus
- rozpoznání a zajištění včasné intervence v případech týrání a zneužívání dětí a poruch příjmu potravy

Preventivní program realizují učitelé ve spolupráci s vedením školy, rodiči, odbornými lektory, organizacemi a koordinuje ho školní metodička prevence Mgr. Pavlína Krámová.

Při řešení konkrétních situací postupujeme v souladu s příslušnými zákony a metodickými pokyny MŠMT ČR.

Přehled základní legislativy

- Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně patologických jevů dětí, žáků a mládeže ve školách a školních zařízeních (Č.j.; 14 514/2000-51)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Č.j.: 21291/2010-28)

- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení (Č.j. MSMT-22294/2013-1)
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policí ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané (Č.j.; 25 884/2003- 24)
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (Č.j.; 10 194/2002/14)
- Metodický pokyn zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízeních (Č.j.; 29 159/2001-26)
- Školní vzdělávací program ZŠ Jaroměř-Josefov
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013-2018 (MŠMT)
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Zákon č. 561/2004 Sb., - Školský zákon
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních
- Zákon č.167/1998 Sb., o návykových látkách
- Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních dat
- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině
- Zákon č. 218/2003 Sb., č. o soudnictví ve věcech mládeže
- Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon
- Zákon 200/1990 Sb., o přestupcích

Cíle programu

Cílem prevence je zabránit vzniku a šíření jevů rizikového chování a zvýšit odolnost dětí vůči těm negativním vlivům, které narušují jejich zdravý osobnostní a sociální vývoj. Ve spolupráci s rodinou vychovávat člověka zodpovědného a schopného samostatných rozhodnutí. Dále pak

- podporovat osobnostní rozvoj (posilovat sebejistotu, schopnost čelit sociálnímu tlaku, stresům)
- podporovat schopnost říci NE (zaměření na komunikační dovednosti, sebepoznání, sebehodnocení)
- zajistit pravidelnou práci s třídním kolektivem (třídnické hodiny)
- zkvalitnit klima a prostředí školy
- reagovat na aktuální stav ve škole
- vychovávat žáky v souladu se zdravým životním stylem
- zařadit projekty externích pracovníků
- zajistit odborné vzdělávání pedagogů v oblasti primární prevence (školení)
- zvyšovat informovanost pedagogů o situaci ve škole (porady)
- spolupracovat s žáky, rodiči, pedagogy a organizacemi v oblasti primární prevence

Minimální preventivní program je založen na těchto pěti základních úkolech:

1) Zprostředkovat různé aktivity, které podporují zdravý životní styl a vedou k dodržování určitých společenských pravidel, k odpovědnosti za sebe a své jednání, ke zdravému rozvoji osobnosti:

a) Zájimové útvary nabízené naší školou pro žáky:

Matematický kroužek pro 9. ročník
Příprava na přijímací zkoušky z českého jazyka pro 9. ročník
Čtenářský kroužek 6. – 8. r.
Literární kroužek pro 4. r.
Břišní tance
Keramický kroužek 3. – 5. r.
Keramický kroužek 5. – 7. r.
Logopedická prevence 1. – 2. r.
Florbalový kroužek 8. – 9. r.
Badminton 1. a 2. st.
Tvořivé nápady – šití a pletení 3. – 5. r.

b) Akce nabízené naší školou:

V průběhu školního roku se žáci zúčastní plaveckého kursu, lyžařského výcviku, dopravní soutěže, velkého množství sportovních turnajů, kulturních akcí, recitačních a literárních soutěží, vědomostních soutěží (olympiád), exkurzí, škol v přírodě.

c) Aktivity nabízené různými organizacemi a spolky, které působí v našem městě:

Pracovníci Domu dětí a mládeže v Josefově osobně seznamují žáky s velkou nabídkou kroužků připravených na školní rok 2016– 2017.

Prostřednictvím školního rozhlasu a plakátů jsou žáci informováni o nábořech do různých sportovních oddílů (volejbal, fotbal, basketbal), do LŠU v Jaroměři, do různých organizací (oddíl Skauti, pionýrská skupina Pohoda, oddíl Puštici, Sokol,...).

Dále jsou žáci pravidelně seznamováni s kulturními a sportovními akcemi pořádanými v našem městě a s aktivitami nabízenými v době prázdnin.

2) Zajišťovat zážitkové programy a besedy zaměřené na prevenci sociálně nežádoucích jevů:

a) Realizace projektu na podporu zdravého klimatu:

Projekt obsahuje několik částí, které jsou zaměřeny na prevenci rizikového chování a zdravý životní styl dětí, vzdělávání pedagogů a zapojení rodičů do života školy a je finančně podpořen ze dvou dotačních programů Královéhradeckého kraje a Městským úřadem Jaroměř

Projekt zahrnuje:

a1) další realizaci prožitkových lekcí a adaptačních pobytů ve spolupráci s etopedy (SATORI Hradec Králové) a terénními pracovníky pro žáky 1., 2., 3., 4., 5. a 6. tříd

Záměrem těchto prožitkových lekcí a adaptáček je

- začlenit sociálně ohrožené děti do třídního kolektivu, ve kterém se bude intenzivně pracovat na nastavení rovnocenných vztahů mezi všemi žáky a přátelské atmosféře
- získat maximální důvěru dětí a jejich rodičů a tím zlepšit komunikaci a spolupráci školy a rodin

sociálně znevýhodněných dětí

a2) vzdělávání učitelského sboru, mentorskou činnost, nasazení a ověřování evaluačních nástrojů (SATORI Hradec Králové)

a3) adaptační stmelovací pobyty pro žáky šestých tříd (SATORI Hradec Králové)

b) spolupráci s pracovníky MěÚ (Odbor sociálních věcí a zdravotnictví) Jaroměř a Milíčova domu k dosažení lepších školních výsledků:

- terénní pracovníce (Odbor sociálních věcí a zdravotnictví) a pracovníce Milíčova domu povedou nadále podle zájmu a potřeby dětí a rodičů doučování a opět budou v kontaktu s příslušnou třídní učitelkou, dále budou sledovat důvody nepravidelné školní docházky a v případě potřeby budou navštěvovat tyto rodiny a účastnit se úředních jednání s těmito rodiči ve škole

c) další zajištěné akce:

- 1., 2., 3. a 4. ročník - zapojení do projektu „Normální je nekouřit“
- 2. a 3. ročník – zapojení do projektu „Ajaxův zápisník“ pod vedením pracovníků Městské policie Jaroměř
- 8. ročník - beseda s paní Dubnovou (Městská policie Jaroměř) na téma: Návykové látky a současná právní legislativa
- 9. ročník - beseda s Mgr. P. Hajpišlovou Šilhánovou (OSPOD) na téma: Právní odpovědnost
- 9. ročník – beseda s paní Dubnovou (Městská policie Jaroměř) na téma: Trestní právo
- 8. ročník - beseda s paní Dubnovou (Městská policie Jaroměř) na téma: Šikana a kyberšikana
- 7. ročník - beseda s paní Dubnovou (Městská policie Jaroměř) na téma: Šikana
- 1. ročník - beseda s paní Dubnovou (Městská policie Jaroměř) na téma: Bezpečná cesta do školy
- 6. ročník – přednáška o dospívání s Mgr. Blažkovou

d) vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti rizikového chování:

- průběžně podle nabídky

3) Průběžně sledovat aktuální stav projevů nežádoucích jevů a co nejrychleji řešit vzniklé problémy v rámci školy a rodiny nebo ve spolupráci s odbornými pracovišti:

- pravidelné třídnické hodiny 1x měsíčně podporují kontakt žáků s třídním učitelem, řešení aktuálních problémů a prohlubování důvěry mezi žákem a učitelem
- schránka důvěry je pravidelně kontrolována vedením školy, případná oznámení poukazující na přítomnost projevů nežádoucích jevů je řešena individuálně po konzultaci s třídním učitelem, metodikem prevence nebo výchovným poradcem
- nástěnka umístěná ve vstupní hale informuje žáky, na koho se mohou kdykoliv obrátit, budou-li potřebovat pomoc při řešení konkrétních problémů, dále žáky informuje o plánovaných preventivních akcích a poskytuje základní informace o nebezpečnosti některých patologických jevů
- zjištěné přestupky jsou řešeny v rámci školy a rodiny nebo ve spolupráci s odbornými pracovišti (Městská policie, Policie ČR, OSPOD, Kompas, Návrat, Pyramida, Milíčův dům, PPP)

4) Snažit se o posílení dovedností a kompetencí dětí z prostředí sociokulturně znevýhodněného prostřednictvím aktivit zaměřených na integraci do většinové společnosti:

Nadále spolupracujeme s pracovníky nízkoprahového centra Milíčův dům v Josefově.

Centrum pomáhá především dětem ze sociálně problémových rodin k snadnějšímu startu do života a na cestě ke vzdělání. Terénní pracovníce centra řeší každodenní problémy nejen romských rodin. Vše podřizují snaze poskytnout dětem zázemí, jaké nenacházejí v rodině. V centru si děti mohou

hrát, ale také si osvojovat hygienické návyky, připravovat se na vyučování, napsat si úkoly, využívat počítač, malovat, učit se vařit. S dětmi sem přicházejí i maminky, takže je možné působit i na rodiče.

5) Začleňovat problematiku prevence rizikového chování do výuky jednotlivých předmětů (prvouka, přírodověda, občanská výchova, výchova ke zdraví, přírodopis, chemie):

I. stupeň

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zdravě žít (výživa, hygiena, zdraví nemoc)
- rozvíjet schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty, umět vyjádřit svůj názor, umět slušně odmítnout)
- zvyšovat zdravého sebevědomí

II. stupeň

- získat základní informace (drogy, rizika, zneužívání, souvislosti s AIDS, pomoc)
- přijímat odpovědnost za sebe a své chování
- řešit problémy a konflikty
- umět se vyrovnat s neúspěchem
- odolávat nebezpečím, krizím, nátlaku, stresu
- posilovat právní vědomí, úctu k zákonu, uvědomit si vlastní hodnoty
- uplatňovat zásady zdravého životního stylu (stravování, odpovědnost za své zdraví, aktivní odpočinek)
- hledat možnosti svého uplatnění ve společnosti (zájmové aktivity, volba dalšího studia)

Předkládaný Preventivní program je základem pro práci naší školy v oblasti sociálně nežádoucích jevů v tomto školním roce.

Přílohy

Příloha č. 1a - Program proti šikanování – Krizový plán pro pedagogické a nepedagogické pracovníky školy

1b - Program proti šikanování pro rodiče a žáky

Příloha č. 2 - Témata prevence ve vyučovacích hodinách